

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра авіаційної психології**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни «**Психологія менеджменту**»
за спеціальністю 053 «**Психологія**»

Укладач:
доцент кафедри авіаційної психології Л.Яковицька

методичні рекомендації розглянуті та схвалені
на засіданні кафедри авіаційної психології

Протокол № _____ від «__» _____ 2019 р.

Завідувач кафедри Л.В.Помиткіна

Зразок методичних рекомендації щодо виконання самостійної роботи

Тема 1. Теоретичні основи психології менеджменту як науки

1. Основні поняття і категорії менеджменту.
2. Психологія менеджменту (управлінська, організаційна психологія) як галузь психологічної науки.
3. Джерела, історія становлення та формування психології менеджменту як науки

Розглядаючи **перше питання**, необхідно з'ясувати, чому натепер ефективно управляти організацією або її підрозділами у сучасних умовах неможливо без глибокого розуміння суті і змісту менеджменту. У чому ж полягає суть “менеджменту”? Які тлумачення має поняття “менеджмент”.

Які уміння людини та види діяльності охоплює менеджмент як складне, містке і багатогранне явище: бажання досягати встановлених цілей, використовуючи працю, інтелект, мотиви поведінки інших людей; функції, пов'язані з керуванням людьми в організаціях різних типів; галузь людського знання, що допомагає керувати; певну категорію людей (соціальний лад), що здійснюють управління; орган управління, адміністративні одиниці.

Аналізуючи **друге питання**, необхідно починати з спеціалізованих галузей пізнання у системі менеджменту: стратегічний менеджмент; фінансовий менеджмент; виробничий менеджмент (операційний); інноваційний менеджмент; інвестиційний менеджмент; менеджмент персоналу; інформаційний менеджмент; міжнародний менеджмент; податковий менеджмент; менеджмент галузі або галузевий менеджмент; регіональний менеджмент; торговельний менеджмент; менеджмент маркетингу. Ці наукові напрями менеджменту вивчають специфіку проявів науки управління і є невід'ємною частиною її фундаменту.

Далі порівняти поняття “менеджмент” та поняття “керівництво”. Взаємовідношення цих основних понять представити логічною формулою: управління > менеджмент > керівництво.

В **третьому питанні** розкрити характеристики шести основних етапів розвитку менеджменту:

- 1 етап. Розвиток науки про управління людьми в процесі виробництва (Школа наукового управління (1885-1920 р.): Фредерік І. Тейлор, Френк і Ліліан Гілбрейт, Генрі Гант).
- 2 етап. Формування управлінських механізмів на засадах розвитку людських стосунків (А. Файоль, Г. Герцберг).

- 3 етап. Побудова систем управління, орієнтованих на ринок.
  - 4 етап. Активне застосування кількісних (економіко-математичних) методів як важливих напрямів формалізації методів менеджменту і трансформації їх в управлінські рішення (Д.Марч, Т.Саймон, С. Бір, М.Месарович, Р.Акофф, І.Чечмен).
  - 5 етап. Формування системних та ситуаційних підходів (Д.Вудворт, Д.Томпсон, Н.Лоуренс, Д.Лорша, Дж. Гелбрейт).
  - 6 етап. Комп'ютеризація управлінських процесів.
- Охарактеризувати періоди розвитку управлінської науки в Україні.

Рекомендована література

Базова література

1. Азарова Т.В., Абрамов Л.К. Менеджмент неприбуткової організації. – Кіровоград: Вежа, 2003. –304 с.
2. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2000. – 280 с.
3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2001. – 512 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління. — К.: Академвидав, 2003. — 568 с.
5. Психология менеджмента / Под ред. проф. Г.С. Никифорова. 2-е изд. – Харьков: Изд-во Гуманитарный Центр, 2002. – 556 с.

Допоміжна література

6. Пушкар Р.М. Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія і практика. Підручник. – 2-е вид., перероб.і доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 491 с.
7. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Міжнародна асоціація досліджень з економічної психології:
Режим доступу: www.ex.ac.uk/IAREP/
2. Інтернет-платформа «Посилення знань» (розділ психологія маркетингу).
Режим доступу: <https://www.elsevier.com/search-results?query=marketing%20psychology&labels=all&page=1>
3. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).